

# ГОЛОС УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 196 (1196) ♦ Вівторок, 17 жовтня 1995 року ♦ Ціна договірна



## На межі виживання ...

### ПАРЛАМЕНТ ЛИШЕ ПІДТРИМАВ ПРЕЗИДЕНТА І ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРА

Голова Верховної Ради України Олександр Мороз вважає, що «уряду й парламенту необхідно спільно реалізувати постанову про межу малозабезпеченості».

В інтерв'ю кореспонденту агентства «Інтерфакс-Україна» О. Мороз сказав, що «межа малозабезпеченості — це фіксована сума, нижче за яку людина просто не може вижити». «Парламент лише підтвердив її величину у розмірі 4 млн. 800 тис. крб.», — додав він.

«Виконавча влада мусить виконувати постанови Верховної Ради, виходячи з конституційних норм і Конституційної угоди, а не керуючись своїми бажаннями», — заявив глава парламенту.

За словами О. Мороза, прийнявши постанову про межу малозабезпеченості, «парламент насамперед підтримав Президента і Прем'єр-міністра, які неодноразово просили її виставити».

### Уряд категорично проти

Кабінет Міністрів України прийняв заяву з приводу постанови Верховної Ради про затвердження нової величини межі малозабезпеченості. За проведеними Кабінетом розрахунками, мінімальне збільшення виплат тільки з бюджету на її реалізацію потребуватиме щомісяця додатково 230 тис. крб., при тому, що нині бюджетні надходження в місяць становлять близько 220 тис. крб. вивантажів. За цих умов загальні місячні витрати з бюджету в 2,5 рази перевищать його доходи. Існуючих коштів вистачить лише для виплат одному із трьох громадян, які отримують зарплатню, пенсію та допомогу з бюджету.

Підвищення споживчих цін до кінця року сягне 2,8 рази, або понад 40 відсотків у середньому на місяць. Вже в листопаді реальні доходи населення знизяться на 20 відсотків. Особливо відчутним буде удар по громадянам з низькими доходами, оскільки ціни на життєво необхідні товари повсякденного попиту зростатимуть ще більш високими темпами. Запровадження мінімальної зарплатної плати на рівні 4800 тис. крб. призведе до значного підвищення цін на їх продукцію або до збільшення близько 40 відсотків працездатних. Відбудеться новий спад виробництва, різке погіршення фінансового стану підприємств, загострення платіжної кризи.

Кабінет Міністрів звертається до Верховної Ради та народних депутатів України з пропозицією переглянути це питання з обов'язковою участю в його обговоренні представників уряду з тим, щоб не допустити нового економічного шоку та спільно з Кабінетом Міністрів знайти реальні шляхи соціальної підтримки населення України.



### Зустрілися після перерви

Голова Верховної Ради України Олександр Мороз 13 жовтня прийняв Надзвичайного і Повноважного Посла Сполучених Штатів Америки в Україні Ульма Гріп Міллера. Це, як підкреслює Олександр Мороз під час інтерв'ю журналістам, була суто протокольна зустріч на прохання посла. «Ми з задоволенням відзначали, що у нас з американським послом і з послом паном Міллером склалися тісні і тісні стосунки. Але сталося так, що протягом останніх місяців справи не дозволяли зустрітись з керівником американського посольства. Насамперед у нас було багато роботи у зв'язку з вступом України до Ради Європи, поглибленням міжпарламентських відносин з сусідами. Сьогодні ж, продовжував Голова Верховної Ради України, у нас відбувся конструктивний обмін думками».

### Незалежність труби чи «труба» промисловості

Проголосивши курс ринкових перетворень в економіці країни, український уряд, як належить, узявся найперше до реформ системи управління всіх галузей господарства. Внаслідок цього з'явилася чимало раніше нечуваних в Україні форм та методів. А потім ще більше нових установ.

Щодо нафтогазової промисловості, то свій варіант структурної перебудови, а отже, й керування запропонував Державний комітет України з нафтової, газової та нафтопереробної промисловості (Держнафтогазпром).

Стусь сьогоднішній нафтогазової галузі потребує менеджера, а не управлінця, котрі керуються «психологією на кшталт: «обійдися та владарюй». А тому, розглядаючи концепцію комітету, не варто забувати й про цю суттєву обставину».

Запропонована комітетом концепція, зауважимо, ще не ухвалена урядом. І саме тому було б доцільно її проаналізувати.

(Засвідчення на 6-й стор.)

## І покозакували, і старшину обрали

Здавен Матір Божу Покрову шанували козаки як свою заступницю. Цього разу Пресвята Богородиця вишанувала Українське козацтво погожою, гарною дщиною. Навіть зранку насуллене небо висіяло, тільки-но велелюдне козацтво вступило до Володимирського собору, де відбувався молебень та висвята новообраної старшини. Додамо, що гетьманом знову обрано Володимира Муляву, а генеральним суддею Дмитра Поїзда.

І хоча нині дехто й закидає нам про шароваршину, але все одно було приємно дивитися на вібраних у святошну одіж воєнків УПА, юнаків і юнок з військово-спортивної організації «Тризуб», просто відвідувачів, які прийшли засвідчити свою шану полеглим козакам та ще раз нагадати, що козацькому роду такі нема переводу.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

### Пріоритет один: верховенство права

У Києві перебуває делегація Комітету з правових питань та прав людини Парламентської Асамблеї Ради Європи (ПАРЄ). Ще не минуло й місяця, як ПАРЄ рекомендувала Комітетові міністрів РЄ прийняти Україну до цієї визнаної й авторитетної європейської організації, обумовивши, що нашої державі належить ще багато працювати над удосконаленням її демократії, і висловивши надію, що вступ до РЄ стане гарантом демократичних перетворень.

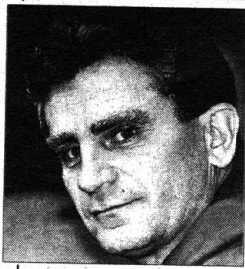
(Засвідчення на 2-й стор.)







**МЕНІ не часто доводиться виступати на шпальтах газет. Переконали, що талановиті про свої переконання, прагнення і здобутки з будь-якої трибуни не варто і де-що призначено: за тебе повинні говорити твої справи. Але якщо замість справ за тебе починають, публікують зрішення з прямих і об'єктивних емоційних брудом, говорити різні діяти від політики — промовчати неможливо.**



Отже, лише порівняння цих цитат викликає чимало запитань. Ізокрема, таке: так хто ж все-таки рекомендував Володимира Рабіку на посаду голови Фонду? Я чи ти, хто, як стверджує Збігнев, мені набрався? Але до цього питання ми ще повернемося.

Ще кілька цитат. Газета «Независимость»: «В этом плане любопытным представляется приведенный Юрием Збігневим факт: член парламентської фракції комуністів Александр Яковенко предлагает объединить Фонд социальной адаптации с Фон-

якого колишній голова Фонду звинувачує в сумнівному придбанні непридатного поліграфічного обладнання? Тут Збігнев уже не просто пересміює факти. Все на свої місця ставить, доки не: постанову правління Фонду № 6 від 8 червня 1994 року. Про створення оперативної офісної поліграфічної бази Фонду», підписана Ю.Збігневим. До речі, уже назва постанови свідчить про те, що придбання друкарського обладнання — ініціатива правління Фонду. Жодним словом Севастопольське відділення Фонду, яке на той час очолював В.Рабіка, не згадується у тексті постанови, а про те, що директор Фонду Ю.Мельников повинен укласти контракт з фірмою «KWIT», говориться — надруковано і підписано, як то ка-

Я нічого не хочу поки-що категорично стверджувати. Але уся ця бурхлива діяльність на сторінках засобів масової інформації співпала в часі з перебігом Фонду, яку Уряд вирішив зробити такій дією на прохання Комісії Верховної Ради з питань молоді. Причина банальна. Оскільки заплановано парламентські слухання з проблем молоді, ми вирішили покласти, хто ж і яким чином займається вирішенням цих проблем. Адже й у молоді — хоч греблю тяти. Як виявилось, таких організацій — багато. І Фонд соціальної адаптації молоді — лише одна з них. На жаль, як це часто буває, де багато янголів, там дитя — каліка. Але для деяких «оболівальників молоді» — ці організації ще й добре замасковані гордині.

На цьому поки що поставлю крапку. Бо переконаний, що в цій не зовсім чистій грі рано чи пізно усе стане на свої місця. Оскільки Комісія Кабінету міністрів продовжує уважно вивчати документи Фонду. Отож вона і дасть оцінку поведінці і діяльності правління, і власне самому Юрію Збігневу. Тим паче, що сьогодні він виступає по суті в ролі самозванця. Адже жоден пункт Положення про Фонд, затверджений постановою Уряду, не дозволяє нікому, навіть постійному члену правління, приймати рішення про розпуск первинного складу правління і узурпувати — інакше не скажеш — владу в Фонді. У цій ситуації напрошується лише один висновок: то голосніше за всіх говорити, той, мабуть, і найбільше публікації в прес-конференції, публікації в газетах засвідчують прагнення перекласти провинку на когось, замаскувати волю, не гребуючи ніякими засобами.

Тобто, навіть з викладеного вище зрозуміло, чому потрібно було обрати нового голову Фонду. А тому, як і обіцяв, повернувся до розширеного задоволення правління, яке відбулося 2 серпня. Справді, троє із шести членів правління (Каскевич, Рабіка, Збігнев) були у відпустках і у відраджених. Водночас варто зауважити, що наявність прибула переважна більшість керівників регіональних відділень Фонду, які за Положенням повинні бути членами правління. Кандидатуру В.Рабіки висунув член

правління Фонду О.Перепельчиков, його підтримали члени правління В.Дзєба, С.Скорупський, голова Одеського відділення С.Курманенко, а також керівники усіх інших відділень Фонду, присутні на засіданні.

Підкреслюю одну дуже істотну деталь. Розширене засідання правління не признавало (цього воно взагалі не має права робити за Положенням), а вирішило клопотатися перед Кабінетом Міністрів про призначення Володимира Рабіки на посаду голови Фонду соціальної адаптації молоді, а це — велика різниця.

І не треба видавати це рішення за «підступність» лівих чи комуністичної фракції парламенту, до якої я дійсно належу. Варто познайомитися з відкритим листом на ім'я Прем'єр-міністра Б. Марчука, який серед інших підписали голови молодіжної організації СОУ «Сокіл». В. Яворський, Силик української молоді О. Задорожний, Комітет української католицької молоді З. Симчук, Союзу українського студентства О. Діляка та ряд інших керівників молодіжних організацій і структур. Іх до «лівих» не віднесеш як ніяк. У цьому воно, зокрема, пишуть: «За період перебування п. Ю. Збігнева головою Фонду у 1992—1993 рр. молодіжний рух не отримав ніякої допомоги в реалізації молодіжних програм і проектів». А тому керівники цих організацій звертаються до Євгена Кириловича: «Ми намагаємося на негайному прийнятті заходів стосовно п. Ю. Збігнева і розслідування його діяльності, починаючи з 1991 року».

Отож, як мовиться, хто хоче почути, той почує, хто хоче побачити, той побачить. Саме тому в листі говориться: «Організований молодіжний рух готовий запропонувати кандидатуру на посаду голови Фонду і звертається до Прем'єр-міністра з пропозицією прислухатися до точки зору громадськості».

Отож позицію і усі вислови Ю. Збігнева щодо мене залишаю на його совісті. Бо переконаний: скільки ниточок не витися, а клубок рано чи пізно буде розпутаний.

Олександр ЯКОВЕНКО, голова Комісії Верховної Ради України з питань молоді, спорту і туризму.

## З ХВОРОЮ ГОЛОВОЮ?..

6 жовтня прочитав у газеті «Голос України» лист в.о. голови Фонду соціальної адаптації молоді (як він себе сам називає) Юрія Збігнева. Там багато, напередодні появи публікації п.Ю.Збігнев провів прес-конференцію, на якій (за викладом газет «Независимость» і «Вечірній Київ») говорив про мене як про голову Комісії Верховної Ради України з питань молоді, спорту і туризму децю відмінне, аніж пишуть у газеті Верховної Ради. Саме це спонукало мене розставити деякі крапки над «і».

У газеті «Независимость» читаємо: «Интересно, что председатель Комиссии ВС по делам молодежи, член Коммунистической фракции в парламенте господин А.Яковенко в один прекрасный день (был разгар отпускного сезона) ослеп и настоятельно рекомендовал на пост председателя... севастопольца В.Рабіку». А ось цитата з «Голосу України»: «Щоб приховати все це, треба стати головою фонду! Завдання ясне. А тому зацікавлені особи виходять на голову Комісії у справах молоді ВР Олександра Яковенка, брешуть йому (підкреслена мовою О.Я.), що можуть, й у розпал літнього сезону та практично у відсутність керівництва фонду збирають трьох членів правління й пропонують висунути т.Рабіку на посаду голови».

дом підтримки молодіжного строительства».

А тепер звернемося до «Голосу України»: «Нині треба починати підготовку плавного об'єднання розрізнених молодіжних структур у єдину. Це справа не одного дня. Фонд у перспективі міг би одержати статус Держкомітету й виступити організатором цього процесу». А ця цитата з листа Ю.Збігнева Президенту України: «На мою думку, оптимальним виходом з ситуації була б концентрація і координація зусиль всіх державних органів по роботі з молоддю шляхом їх реорганізації і об'єднання в єдиний центр, а саме Фонду соціальної адаптації молоді України, якому слід надати статус Державного комітету (звіт про діяльність за 1994 рік додається)». Зауважу при цьому, що п.Збігнев у листі до Президента рахує серед організацій, які треба об'єднати, і фонд сприяння молодіжному будівництву.

Голово, наведених цитат виставило б для того, щоб зрозуміти, хто є хто. Бо одне Юрій Збігнев говорить широко кожному загальною — особливо на догоду тим, хто хоче почути про непомістність, які начебто творить Комісія Верховної Ради, інше ж говорить тоді, коли сподівається, що на пересмикнування фактів ніхто не зверне уваги.

Чого варто лиш об'єднання брудом Володимира Рабіки,

жуть, чорним по білому. Йдеться й про те, щоб Ю.Мельников попросив Міністерство праці надати Фонду допомогу у створенні поліграфічної бази «для реалізації державних молодіжних програм».

Варто звернути увагу й на те, що ті 12 мільярдів, які, за словами Збігнева, В.Рабіка використав, замість будівництва житла, на придбання імпортованого друкарського обладнання, надходили до Севастополя все ж таки не для будівництва молодіжного житла, а «для виконання спільних програм», причому не з державного бюджету, а з бюджету Фонду. Саме тому вони із криміського міста буквально за лічені дні були, за напелогом вимогою того ж Ю.Збігнева, направлені на розрахунковий рахунок Фонду в Києві.

До речі, є ще одна пикантна деталь. Якщо обладнання було придбане для Севастопольського відділення Фонду, чому ж воно опинилося в Києві, де його прийняв на зберігання в.о. директора Фонду С.Скорупський. Отож, як бачимо, не все і в цій сторічч поліграфічним обладнанням так просто, як це пише Ю.Збігнев. Навіщо, виникає чимало нових запитань. Зокрема, яким чином це поліграфічне обладнання опинилося в розпорядженні приватної компанії «Поліграфколегіум»?

Із споживачами електроенергії договорів, які передбачали б їх відповідальність за несплату належних коштів у строк. Мешканці міста, мабуть, і всієї країни, отже, потрапляють таким чином у заручники заохочуваних, по суті, відомством не платіжків.

Проте, інтереси мешканців конкретних населених пунктів представляють, за українським законодавством, органи місцевого самоврядування — міські, селищні, сільські Ради. Саме до них, за логікою, й мало б міністерство звернутися для обговорення питань щодо регулювання енергоспоживання, та цього, однак, не зроблено.

Нарешті, протизаконні акції, що плануються, викликані, як видно з телетайпограми міністра, «відсутністю збору коштів», «незадовільними результатами регулювання електропостачання», «відсутністю організаційних рішень міністерств, відомств, обл(ійських)

адміністрацій» і мають на меті «заоблігати розв'язку енергооб'єднання України». З цього мер Одеси робить висновок: «Неприпустимо приховувати злочинну бездіяльність органів виконавчої влади за рахунок населення України».

А на завершення листа — порада: відкликати телетайпограму і дати підлеглим вказівки, що ґрунтувалися б на здоровому глузді, законі й відповідальності.

Водночас Е. Гурвіц звернувся й до голови Одеської обласної адміністрації Р. Бодяна. В'ячеславові йому листів він знає, що у органі місцевого самоврядування замало, на жаль, власних повноважень, аби негайно виправити ситуацію в енергокомплексі. А ось облдержадміністрація, наділена Президентом відповідними правами, децю зробити може. Що саме? «Вашим розпорядженням», — каже Е. Гурвіц, — може бути припинене в Одеській області для негайного міністерського розпо-

рядження й організована робота щодо переборення кризи не платіжків за споживану електроенергію. Крайніми помічниками в цьому стануть органи місцевого самоврядування, зацікавлені в тому, аби в будинках їх виборців, у школах і лікарнях не відключили світло й тепло».

Якою буде реакція на цю тривожні й не без резону листів з боку міністра, голови облдержадміністрації, покаже найближчий час. Але вже сьогодні ясно, прийняти, одне: приводу для того, аби залпнути одеситів без світла й тепла, у міністерства справді немає. То що — всіх стригти під одні гребені для чиновників від енергетики простіше, не так клопітно, аніж ретельно розібратися з кожним із споживачів електроенергії окремо? А вже потім — діяти. По справедливості.

Георгій ВОРОТНЮК.  
Одеса.

### Життя Рад

## «Хай буде світло!» — вимагає Едуард Гурвіц

СТАЛО відомо, що міністр енергетики й електрифікації України Олександр Шибєрстов надіслав директором обласних енергетично-технічних компаній телетайпограму, якою зобов'язав їх «... підготувати пропозиції щодо відключення міст, районів, населених пунктів вільною регіону із забезпечувальних центрів, електричній силі з держадміністрацій області період доби обмеження (не більше 10 годин на добу) подачі їм електроенергії». Місцеві енергетики, оскільки строк виконання цієї постанови міністр дуже обмежив, поспіхом узялися за підготовку отих пропозицій «щодо відключення». Це неабияк сподобалося не тільки всім верствам населення міст і сіл, а й місцеві представницькі та виконавчі органи влади.

Зокрема, голова Одеської міської Ради народних депутатів Едуард Гурвіц звернувся до міністра енергетики й електрифікації з листом, у якому звинувачує його в тому, що він чинить, не більше не менше, а «тяжке вправопрорухлення проти населення міст, селищ та сіл України на шкоду інтересам національної економіки». А далі мотивує, чому ото розпорядження О. Шибєрстова аж ніяк не може стосуватися Одеси та чому воно хибне й неприйнятне взагалі.

По-перше, зазначає Е. Гурвіц, Одеса (мешканці й належні міські ради організації) не має боргу. Платіжці вносять за рахунок міського бюджету. Отож приводу для заличення одеситів без світла й тепла немає. Однак замість виконання постанови Кабінету міністрів щодо обмеження постачання електроенергії тих, хто не платить, відомство воліє відключити всіх.

По-друге, підліпні міністерства в Одеській області не провели роботи щодо уклен-

# Претендувати ще не означає мати

**ЧЕРГОВЕ** підвищення квартплати (з 1 вересня це вже 6 тисяч за квадратний метр загальної площі) та плати за комунальні послуги (не менше 40 відсотків від загальної вартості) застало нас несподівано. І хоча мінусові рішення постанови Кабінету міністрів за № 733 обіймає на таку перспективу, однак третій цінний раунд покажує багатство.

Якщо перші два підвищення — травневе (на всі види комунальних платежів) та липневе (лише квартплати) — ми якось витерпіли, то нині більшість просто в розпачі. Що не кажи, а ми знову опинилися перед вибором: бути чи не бути. Бути, приміром, з газом, телефоном, світлом чи, скажімо, з картоплею, чибуною на зиму... І це не перебільшення.

Адже, одержавши за місяць 4 мільйони і виклавши за квартиру 3, мимовільно подумавши: платити чи не платити. А що казати пенсіонерам з його двома мільйонами? Ному, бідному, тих копійкох, тільки на хліб вистачає. Шоправда, полегкують про субсидію, які держава надає як вид цільової соціальної допомоги малозабезпеченим. У тому, що

це насправді так, мене переконували в управлінні економіки Держжитлокомунгоспу України, посилаючись на постанову № 89 Кабінету України від 4.02.95р. Скажу відразу, що, виходячи з цієї постанови, плати за комунальні послуги та квартплату в межах санітарної норми володіння чи користування загальною площею житла та нормативів користування комуслугами не повинна перевищувати 15 відсотків сукупного доходу сім'ї. Тож, зважаючи на наші мізерні статки та кругленькі суми за квартиру, більшість із нас може претендувати на таку субсидію. Але тільки й того. Бо, як відомо, претендувати це ще не мати.

Не вірите? Поцікавтеся-но у своїх знайомих, чи одержують вони таку пільгу? Отож. Декому багати за субсидіями відбили охоту черги, збирання всіляких папірців, грубої чиновницької тощо, а декому й здоров'я не дозволяє днювати й ночувати в жеках. Та й де гарантія, що, настоявшись, небагачам, ви одержите ту субсидію. Скажу: «не положено», а ти спробуй довести, що «положено».

Як показали разові перевірки, здійснені Держжитлокомунгоспом та іншими службами, майже у всіх районах Києва виявлено безліч порушень щодо надання субсидій. Тож,

зрозуміло, вирвати належне вдається небагато.

Звісно, воно й нестогано, що місцеві владні настанови повноважень. Але якщо це допустить до неї отий мой знайомий бабці, яка вкотре обиває пороги чиновницьких стопами капіталь, це віраче в порядність, чуйність, зрештою, в елементарну справедливість.

До слова, в розвинених країнах під субсидію підпадає десь 1—3 відсотки населення. Що ж маємо ми? Через низький рівень зарплат майже кожен потенційний претендент на допомогу. Але ж, згодиться, це несенс.

Надія ВЕРБОВЕЦЬКА.

## Транспорт

### Трамвай за угодою

**ПІД ЧАС** зустрічі з депутатами Запорізької міськради Рейнхольд Цалтен, керівник делегації депутатів міської ради з німецького міста-побратима Оберхаузен, зазначив: німці знають, щоб більше мешканців користувалися не власним авто, а міським транспортом...

Так повідомлення викликало похвалування у лавах запорізьких депутатів. А саме проблем у міського електротранспорту вистачає.

З 300 запорізьких трамваїв сьогодні вже відслужили по 19 років 72 години (у 1996 році таких буде вже 102), а 25 з 238 тролейбусів необхідно відправити «на пенсію» сьогодні і стільки ж — наступного року.

А торік спромоглися придбати лише 10 трамваїв і кілька нових тролейбусів. Ось убавляють тиждень тому виконавчий комітет прийняв рішення про виділення «Запоріжжелектротрансу» на придбання одного трамвайного вагона Т-3М чеського виробництва 40 мільярдів карбованців.

Хотілося б швидше отримати наш вітчизняний трамвай, — коментує цей факт генеральний директор «Запоріжжелектротрансу» Анатолій Очкаленко, — гадаю, він буде дешевий. А доки серйозно його виробництво ще не налагодили, маємо рахуватися із тим, що в нашому парку переважать вагони чеського виробництва. Та й нашініші вони за «СНДівськ». До речі, спільне українсько-чеське підприємство на «Південмаші» налагоджує випуск саме чеської марки трамваїв. А ще ми не перериваємо прямих контактів з чеськими трамваєбудівниками: щомісяця на п'ять мільярдів карбованців отримуємо запчастини.

Між іншим, коефіцієнт експлуатації трамваїв і тролейбусів на Запоріжжі становить 68 відсотків. Це навіть трохи краще, ніж у середньому по Україні. Але гірше, ніж було колись. Щоб не стало ще гірше, міськвиконком перейшов на договірні стосунки із «Запоріжжелектротрансом». Виграли від цього всі. В договорі чітко зазначено, що кожного дня електротранспортники мають забезпечити вихід на міські маршрути 200 трамвайних вагонів і 165 тролейбусів. Кожного дня виконання плану контролює особисто мер міста.

Брак коштів у міському бюджеті (на електротранспорт виділено, авдіч менше від потреб) примусив «крутитися» самих транспортників. І, хоч як дивно, — випускати на ліній більш кількість трамваїв і тролейбусів, ніж передбачено у договорі.

До речі, влітку на засіданні міськвиконкому було досить приспикливо проаналізовано хід виконання договірних зобов'язань. Міськвиконком дав (і дотримав) слово — погасити борг перед «Запоріжжелектротрансом», а від його керівництва зажадав активізувати збір плати за проїзд. — Довелося перейняти досвід боротьби з «зайцями» у наших колег із західних областей України, — розповідає А. Очкаленко. — Вваляси під час перевірки і до допомоги спеціалізованої дружини «Ятуар». Але найбільша надія на власних водіїв і кондукторів. Останніх ледь набрали 82 чоловіки. Оплата їхньої праці залежить від кількості реалізованих проїзних квитків. І якщо торік в загальному доході реалізація квитків складала 3 відсотки, то за всім місяцями цього року — 11 відсотків.

Обнадіє те, що останнім часом вже не спостерігається масового відливу водіїв та ремонтників з тролейбусних парків. Мало того, дедалі частіше кваліфіковані водії повертаються. Та й платня тут заочує. У першому півріччі середня заробітна плата працівника «Запоріжжелектротрансу» становила близько 8 мільйонів карбованців.

... Хоча електротранспорт Запоріжжя працює загалом стабільно, наближення зими тривожить. Ось і Очкаленко знається, що голова зараз більш за все боїться через стан контактної-кабельної мережі. На кількох тяглових підстанціях через страшну дорожнечу не змогли замінити кабелі. Не вистачає резервних водіїв. ТТУ не укомплектоване електромонтерами контактної мережі.

... Даням в Запоріжжі заощадно, стало прохолодно, й в одну мить кудись поділися напівпусті тролейбуси та трамваї, що бігали містом буквально ще вчора. Водії почали звертатися до городян зі словами: «Вибачте, але вагон не гумовий...»

Володимир ДУПАК.

Запорізька область.

## ПРИБУВ, ПОБАЧИВ, ДОПОМІГ

У «Голосі України» вже повідомлялося про високоуспішний вчинок професора-демографа з Канади Анатолія Романюка, який вирішив відомити занедбану тоталітарною владою родину садибу його прадеда у селі Зарожанах Хотинського району і перетворити її в науково-культурний центр, яким послуговувалися б місцеві мешканці. Ентузіаст звернувся до керівництва району й переконав можновладців у доцільності задуму. Родині гніздо повернули в добрі руки спадкоємця.

Анатолій Іванович узявся за пошук коштів для відбудови садиби. З цією метою він створив українсько-канадську фундацію імені братів Романюків, згуртував під її егідою представників буквицької діаспори у Канаді. І старий як світ принцип — з громади по нитці — справився. Заможні люди профінансували благородну акцію.

### Благодійність

Невдовзі на родинному обісті зачулося цокання сокир, дзвін пилок. То місцеві майстри почали повертати заступляту хату до життя. Спершу поагодили сам будинок, перш узялися за прилеглу територію. На пагорбі висадили виноград, фруктові й декоративні дерева, а в каньйони спорудили ставки.

Водночас українсько-канадська фундація надала кошти незможним зарожанцям, започаткувала стипендію студентам держуніверситету з медичного інституту — вихідцям із Хотинщини, розгорнула книговидавничу діяльність. Її наладом вийшло у світ п'ять видань історико-пізнавального та наукового спрямування. Остання це пахне свіжою друкарською фарбою — це поетична збірка буквицького по-

етеса Віри Китайгородської «Сонце поці».

Цього року Романюк прибув для того, щоб провести установчі збори фундації, дати їй, так би мовити, юридичне підґрунтя. У Зарожанах на батьківській садибі збиралися представники держуніверситету, місцеві владні, журналісти, які обговорили програму діяльності науково-громадського центру. Стало відомо, що цього року налагодуємо грошову допомогу місцевій школі, церкви та баптистській громаді, встановлено стипендію одному зі студентів з багатодітної сім'ї. А ще науково-культурний центр, окрім благодійницької та консултантської роботи, дбає і про фермерський всеобіг, готує до випуску «Енциклопедію талантів бесарабського краю».

Василь БАБУХ.  
Чернівецька область.

### Хороший буде музей

У селі Хорошому Петропавлівського району створюють музей народної поезії України Фросини Карпенки, яка прожила тут весь свій вік. Творчість цієї самобутньої поетеси і пам'ять про неї несоміжно прислужаться духовному відродженню нашого народу.

Вже виділені кошти на оновлення приміщення та обладнання музею. Сучасні технічні засоби закуплено аж у Японії, а художні полотна замовлено майстрам Петриківського розпису. Проект фінансує бізнесмен з Підмосков'я, власник тамтешньої приватної фірми «Вікторія» Віктор Крукаловський. Віктор Іванович родом із цих місць, тому й вирішив допомогти землякам і рідній Україні в її національному становленні.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

### Перший реанімобіль лише у нас

#### Медицина

Вітчизняний зразок реанімаційної «швидкої допомоги» щойно передали медикам Одеської виробничої об'єднання «Ніпту». Власне, такий спеціалізований автомобіль перше випускається не лише в Україні, а й в СНД. Обладнаний унікальною медичною апаратурою, він за своїми технічними й клінічними характеристиками нісильки не поступається кращим зарубіжним аналогам, зате втричі від них дешевіший.

Виробничими створили спеціалізований автомобіль спільно з науковцями й спеці-

алістами Одеського медичного університету та міської станції швидкої допомоги. Поки що єдиний діючий зразок передали місту безкоштовно. «Ніпту» хоч сьогодні готовий приступити до серійного виробництва реанімаційних машин. Потреба на них лише в Одесі перевищує два десятки. Чи матиме Україна власні реанімаційні «швидкі», залежить від замовлень, звичайно, від фінансування.

Георгій ВОРОТНЮК.

## Магазин гарного настрою

### Торгівля

Всім відомо, що кімнатні рослини — чудові прикраси оселі чи офісу. Вони допомагають створити святковий настрій. Яскраві кольори квіток і свіжа зелень кімнатних рослин завжди милують око, особливо, коли композиція зроблена уміло й професіонально.

У цьому переконується в магазині «Квіти», який розташований у центрі Керчі.

Краса й оригінальність квітів, екзотичних рослин привертають багатьох. Українським повідомляють, що серед відвідувачів «Квітів» не тільки покупці. Багато і таких, хто просто заходить полюбуватися творінням природи і рук людських. Доброзичливість і професіоналізм працівників торгівлі також грають не останню роль.

На зйомку С. ЧЕРНИШО. ВА: А.Мельникова, продавця магазину «Квіти» радгоспу «Керченський».



### Ціни на основні продукти харчування на ринках України

Базарний день (16.10)	Яловичина	Свинина	Кури	Сало	Яйця (дес.)	Олія	Сметана	Сир жирний	Картопля	Цибуля	Яблука	Помідори
Рівне	220-230	330-350	350	330	150-170	210-220	200	100	50-55	45	45-50	—
Дніпропетровськ	400-500	600-650	900-1200	—	150-160	250	220-280	180-200	65-70	35-40	—	60-80
Кіровоград	250-300	400-450	—	250-300	150	—	250	150-180	30-40	35-50	60-100	—
Чернівці	300	450	—	370	120	—	160	180	45	40	50-80	80
Київ, Луцький ринок	500	500	700-800	380	140	260	150-180	130	60	40	70-200	100



## На початку тижня

## Наш Президент буде першим

Очевидно, і цей, і наступний тижень проходять під знаком святкування 50-річчя ООН. У середу відбудуться урочистості в Україні, в яких візьмуть участь керівники нашої держави, а з 22 жовтня вони розпочнуть у штаб-квартирі ООН в Нью-Йорку. Перебачається, що 24 жовтня на урочистому засіданні виступить Президент України Леонід Кучма. І хоч те, що наш Президент виступить першим, відразу після Білла Клінтона, який відкрив дискусію, не результат жеребкування, але один приємно. Як і та що наразі в Нью-Йорку Україна матиме власне приміщення постійного представництва в ООН, входять в яке будуть приурочені до цього свята.

На ті ці події не виглядає другою людиною участь делегації України в зустрічі глав держав і урядів країн-учасників Руху неприєднання, яка відбудеться за кілька днів в Картахені (Колумбія).

Делегати України на зустрічі очолюватиме Прем'єр-міністр Євген Марчук. І хоч за статусом наша держава буде лідером і гостем пасивним, який не матиме права брати участі в дискусіях, однак, як вважає глава українського зовнішньополітичного відомства Геннадій Удовенко, юридично Україна має всі підстави для участі в Рухі неприєднання.

Слід сказати, що статус гостя не повинен ущемляти нашого національного самолюбства, бо такий сам статус має й делегація Японії, яка теж візьме участь у цьому заході.

Щодо теми основної дискусії картасхенської зустрічі, то вона вийде за все буде присвячена місії, яку займає і займатиме ця організація в світі.

Отже, судячи з усього, найголовніші представницькі події, в яких братиме участь Україна, — приємні. Бувають і такі маленькі свята в наших буднях.

Валентина ПИСАНСЬКА.

## II. I, можливо, на нас упаде кавовий дощ...

**МАБУТЬ, більша частина українських бізнесменів готова співати в унісон з Нікітініми «І я хочу в Бразилію, до далеких берегів». Сьогодні до цієї країни «ходять» не тільки «Дом» і «Магдаліна», наприкінці місяця експорт латиноамериканську країну відвідає і Президент України Леонід Кучма.**

Цей візит готували давно, ще за часів президентства Кравчука, а з різних причин відкладали. У відносинах наших держав склалася парадоксальна ситуація: Бразилія однією з перших визнала незалежність України, проте досі між державами не підписано жодної угоди.

Випереджуючи подію, скажу, що цього разу дії країни планують започаткувати договірно-правову базу і укласти одразу п'ять документів: спільну заяву президентів, підписку двосторонніх переговорів, договір про дружні відносини і співробітництво, міжурядову угоду про торгово-економічне співробітництво, про умови взаємних безвізових поїздок громадян та про співробітництво в галузі дослідження космічного простору в мирних цілях... Зміни, звичайно, можуть бути, але що однозначно обговорюватимуть делегати, то це можливість економічного співробітництва.

Бразилія належить до тих латиноамериканських країн, які тільки нещодавно розпочали реформування економіки. І що для України особливо цінне — напередодні введення економічних реформ Бразилія мала досить близькі до українських умови: надцентралізована система управління економікою, перевага державної власності, розбалансованість фінансової системи, великі суми субсидій державним підприємствам, інфляція економіки, високі рівні інфляції, безробіття, великі внутрішні та зовнішні борги тощо.

Тривалий час уряд Бразилії намагався боротися з інфляцією, контролюючи рівень цін і зарплати, проте з часом стало зрозуміло: без структурної зміни системи економіки інфляцію подолати не вдасться. Ажле майже шороку в Бразилії розгоріли реформу економічних реформ і провадять грошову реформу, але інфляція на декілька час згасла, а потім розпочується з новою силою. Найбільшим радикалізмом відзначалася перша реформа 1990 року, яка передбачала скорочення грошової маси в обігу на 80 відсотків, збалансування держбюджету, проведення жорсткої фінансової політики і контролю.



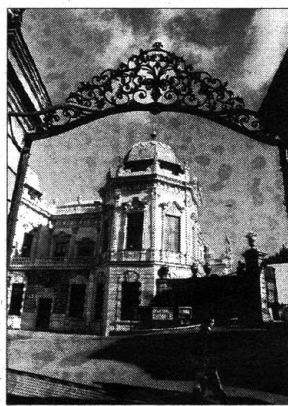
Інфляція справді зменшилася, проте одночасно підскочили ставки банківського проценту, що зупинило виробництво. І як завжди буває за такої ситуації, ціни почали зростати. Тоді уряд розробив додаткові плани і заморозив рівень цін та заробітної плати. Одночасно відбулося послаблення у митній сфері, що спричинило приплив інвестицій.

Після зміни президента та уряду 1992 року інфляція знову зростає більш як на 1000 відсотків, а на кінець 1993 року темп інфляції становив 80 відсотків на місяць. 1994 року Бразилія розпочала нову серію реформ, спрямованих на стабілізацію економіки та введення нової національної валюти — реалу. Та незважаючи на те, що процес реформування економіки в цій державі не завершено, нині Бразилія належить до 10 найбільш розвинених країн Латинської Америки, і її політичний вплив на цьому континенті безперечний.

На думку українських експертів, досвід проведення економічних та грошових реформ у Бразилії з усіма його плюсами та мінусами може бути корисний і для України. А говорити про вигоди, які можна мати з налагодженням контактів між бізнесменами двох країн, мабуть, і не варто. Українська сторона вважає, що перспективно залучати бразильські інвестиції в нашу економіку для реконструкції нафтопереробних заводів, розвідки, видобутку та переробки нафти, в галузі інформатики та харчової промисловості (було б непогано, якби в наших магазинах знову з'явилася бразильська кави) тощо. Київ зацікавлений у реалізації інвестиційних проєктів у Бразилії щодо виробничої кооперації в енергетиці, розвитку машинобудування, транспортного будівництва, міського транспорту, сільського господарства та риболовства, чорної та кольорової металургії.

І тоді українські бізнесмени співатимуть вже іннакше: «І я хочу торгувати з Бразилією...»

Наталія ФІЛПЧУК.



Старовинне австрійське місто Зальцбург.  
Фото Олександра КРЕМКА.

## Монета замість «зелені»?

**ВЖЕ БЛИЗЬКО десяти років у конгресі США триває суперечка про те, чи варто паперові долари замінити на металеві.**

Доклази «за» і «проти» при цьому більш ніж досить. Прихильники відмови від традиційної зеленої банкноти наголошують на тому, що перехід на металеву валюту спричинить заощадження мільйонів доларів і допоможе скоротити бюджетний дефіцит за рахунок тривалішого використання.

Зеконічати «грінбакси» ставлять ці економічні мотиви під сумнів і оперують найрадикальнішими аргументами: від історично-патріотичних, доводячи, що долар — це символ Америки, що доллар — це символ нашої держави, про додаткове навантаження — у буквальному значенні слова — на кишені споживачів. Це питання, яке вже заслуговує у банківському підкомітеті на Капітолійському пагорбі, цього року, як очікується, буде винесено на обговорення палати представників конгресу, повідомляє ПТАР-ТАРС.

Втім, якщо ознайомитися з «гравцями» в цій гаселі, то замість шляхетних вистав, пройнатих підкупавням про американців та економіку країни, на думку спадають політиканські міркування і неприхований захист інтересів місцевих економічних угруповань. Вже не один рік із законопроектом про перехід на металеві долари в Капітолій виступає конгресмен-республіканець Джим Колбі, що репрезентує штат Арізона, де видобувають близько 60 відсотків усієї міді США. Шороку мідна промисловість цього регіону видає на-гора 2,7 млн. метричних тонн і поступається лише Чилі. В разі від-

мови від паперових доларів додатково знадобиться близько 30 тонн міді, хоча точну цифру поки що назвати складно, позаяк зразки і вагу монет буде визначено монетним двором США лише після відповідного рішення конгресу.

Опонентами новачки виступають демократ Діозеф Кеннеді (Массачусетс) і республіканець Томас Девін (Вірджинія), котрі вирішили відкрити міжнародній суперечці бо їхні штати постачають папір і фарби для виробництва доларів. Хоча дорогий папір для папери та інші канцелярські прилади масачусетської фірми «Крейн енд компані» можна надібати у будь-якому магазині країни, менш відомий той факт, що понад з 1879 року на монополійній основі постачає свою продукцію до Бюро грошових знаків у Вашингтоні, яке щодня друкує 35 мільярдів банкнот різної вартості. Перехід на металеві «бакси» означає для компанії скорочення штатів і втрату прибутків.

Поки що важко сказати, як сприймуть новий долар американці. Наперед потирають руки власники гральних закладів, які сподіваються, що це значно збільшить адопції їхніх «одноручних бандитів». З іншого боку, столиця може позбутися однієї зі своїх найпопулярніших туристичних приваб: «Крейн енд компані». ПТАР-ТАРС, коли йдуть на роботу поза Бюро грошових знаків, що на 14-й вулиці, спостерігають черги приїжджів в очікування екскурсії, під час якої вони побачать, як у них на очах «вишкочать» паперові «грінбакси».

## Хроніка. Факти. Події

## ООН

## НАТО дає про євробезпеку...

Нашу країну з робочим візитом відвідав делегатація НАТО на чолі з помічником Генерального секретаря з політичних питань Герхардом фон Мольтке.

«Мета цього візиту, — сказав Герхард фон Мольтке, — обговорення з українським урядом питань щодо можливого прийняття нових членів в організацію в контексті широкого співробітництва в Європі для гарантування її безпеки». «Ми визначили окремі галузі, по яких будуть надані консультації поза межами програми співробітництва. Ми розуміємо важливість питання незалежності України та її внеску до європейської безпеки. Ми зацікавлені, щоб цей процес був відкритий і ґрунтувався на ставленні до України з повагою. Ми будемо продовжувати його. Я вважаю, що цей процес конструктивний і має базуватися на досвіді двох сторін».

## Мадрид

## Квотують навіть біженців

Досягненням принципової домовленості про підтримку звернення Комісаріату ООН у справах біженців прийняти боснійських біженців завершилися зустрічі міністрів юстиції й внутрішніх справ країн-членів ЄС на останній Гомеа (Канарський архіпелаг). Слід зазначити, що під час обговорення цього питання було прийнято рішення збільшити кількість біженців з 4.500, як пропонував Комісаріат, до 5.650. Учасники форуму також визначили порядок прийому біженців і квоти боснійських мусульман, яких може прийняти у себе кожна країна, що входить до ЄС.

## Багдад

## Підтримує президента?

Близько 7,5 млн. іракців із майже 20 млн. населення країни взяли участь у загальнонаціональному референдумі щодо продовження президентських повноважень Саддама Хусейна. Задля голосування з питання: чи підтримуєте ви Саддама Хусейна на посту глави держави? — по всій країні було створено 1662 виборчі ділянки. Винятком стали три північні провінції — Ербіль, Сулейманія і Діюк, що утворюють Курдський автономний район і нині не контролюються багдадським урядом. Там референдум не проводився.

## Рим

## Стій, хто підриває?

«Ні ядерним виробництвом у Китаї! Ми вимагаємо бойкоту китайських товарів!» — такими гаслами зустріли активісти італійського руху «зелених» прем'єра Держради КНР Лі Пена, який прибув у нещодавно до Мілана з приватним візитом. Вони оголосили також, що 21 жовтня в Італії буде проведено національний день протесту проти ядерних експериментів у Китаї та Франції.

## Софія

## Самі будували, самі запускають

«Захід не створював болгарську енергетику і він не буде виробляти її доло». Так відгукнувся глава болгарського уряду Жан Віденов, коментуючи негативне ставлення з боку деяких західних країн у зв'язку із запуском першого енергоблока атомної електростанції «Козлодуй» на Дунаї. Уряд Болгарії, заявив прем'єр-міністр на зустрічі з громадськістю міста Слівен, «не піддасться ядерній небезпеці ні власну державу, ні сусідні країни», додавши при цьому, що його кабінет «не піддається натиску щодо даного питання».

## Чорноморський «трикутник»

Ідеться не про Бермудський та йому подібні, а про поромний трикутник, який з'єднує Грузію, Україну й Болгарію.

Перспектив створення тристоронньої поромної переправи обговорюють експерти цих країн у Софії. Пропозиція видається взаємовигідною. Грузинські фахівці схильні створити уніфіковану систему й приєднатися до наявної поромної переправи між Україною й Болгарією. Поромні кораблі Грузії діють у трикутнику Поті—Лілічівськ—Варна.

Як повідомляв Українформ, представники Міністерства транспорту України й Болгарії проводять консультації зі спільної експлуатації залізничного й поромного сполучення між Варною і Лілічівськом. Експерти остаточно погоджують тексти проєкту угоди, яку мають підписати найближчим часом мієнни транспортні обох держав. Основна проблема — неритмічне постачання залізничних вагонів як з одного, так і з другого боків. Болгарська сторона особливо непокоїть недостатня кількість критих вагонів, бо болгарські експертні товари потребують

саме такого виду транспорту. Нині всі вагони подляють до Лілічівська неритмічно і в недостатній кількості — створюється диспорицій у графіку. Предметом переговорів є і ціни на поромні перевезення. Їх, згідно з раніше підписаною угодою, визначає рада директорів комплексу Лілічівськ—Варна. А по пором конкурує з транспортним коридором через Румунію, то експерти рекомендують, щоб і ціни були конкурентні, тобто більш низькі.

Від товарообороту між країнами колишнього Радянського Союзу й Болгарією спричиняє до того, що пороми зацікавилися без належного навантаження. За минулий рік на колишній переправі Лілічівськ—Варна здійснено перевезень на 1—1,5 млн тонн товарів. А в попередні роки обсяг доставлях трьох мільйонів тонн. Ускладнення з автомобільним транспортом, великі транспортні транзитні такси через Румунію, а також надійні гарантії безпеки перевезень — це чинники, які сприяють майбутньому поромному трикутнику.

Точка зору

# Незалежність труби чи "труба" промисловості

(Початок на 1-й стор.).

## Нафтова промисловість: самоврядування чи безпорадність?

Нафтова промисловість України (видобуток, транспортування, переробка та реалізація нафтопродуктів) існує самостійно з осені минулого року, тобто відтоді, відколи держава визнала, що не має коштів на закупівлю нафти. Тоді до справи забезпечення нафтопродуктами вступили недержавні фірми. І уряд не залишався нічого розумнішого, ніж визнати, що керувати ринком нафтопродуктів доведеться через закони. Саме тоді уряд відмовився від практики встановлення меж цінам на паливе. Потім було введено 20 відсотків ПДВ.

Нафтовидобувна промисловість, а саме підприємства АТ «Укрнафта», отримала (а точніше — мусять віддати державі) від уряду «подарунок» — ренту, тобто податок за видобуток нафти. Те саме стосується газодобудку.

До речі, всі ці податки — цілком цивілізовані методи управління в усіх країнах. Але вони мають бути збалансовані у контексті загальної політики розвитку галузі. Зокрема, коли в Україні встановлювалися названі вище податки, проголошувалося, що держава спрямовуватиме їх на фінансування геолого-розвідувальних робіт.

Насправді ж ситуація приблизно така: видобувні підприємства сплачують до бюджету країни ренту за кожну видобуту тону нафти та кожну тисячу кубометрів газу. Держава хутко спрямовує видобуті вуглеводи на забезпечення потреб державних споживачів. Але плату за свій продукт виробництва нафтовиків і газувиків отримують (якщо взагалі отримують) через піроку, та й ті до десяти частини. Тим часом самі вони змушені продовжувати видобуток і геолого-розвідувальні роботи — за власні кошти. Практично це означає, що видобувні підприємства надають державі безстроківий пільговий кредит. І при цьому весь час говорять, що не мають коштів на проведення пошукових робіт, вимагаючи повернути їхні ж відрахування на ці справи.

Отут і знайшов собі застосування Держнафтогазпром: з метою розв'язання проблеми геологорозвідки та збільшення видобутку нафти і газу пропонує... реструктуризувати всі підрозділи нафтогазової промисловості.

Напевно, законотворчим є збіг обставин: пропозиції українського комітету дуже нагадують перетворення російського нафтогазового комплексу. Принаймні, акценти зроблено схожі — утворення цілісних нафтових компаній та спроби розмежування певних ланок газових монополій.

Хоча мають Україна та Росія щодо нафтогазових комплексів протилежні наміри. Україна прагне поборити дефіцит енергоносіїв. Росія — диверсифікувати джерела експорту. Єдина, напевне, схожа мета — збільшити видобуток вуглеводнів.

У самій концепції Держнафтогазпрому декларовано: утворити єдину структуру для пошукового геолого-розвідувального буріння. Іде, за словами Євгена Довжика, голови Держнафтогазпрому, мета. Щодо управління нафтогазовим комплексом, як він вважає, концепція не спрямована на централізацію. Керувати комітет має намір через утримання контрольних пакетів акціонованих підприємств.

## Український варіант вертикального інтегрування нафтових компаній

Така схема замкненого циклу виробництва — «від свердловини до бензоколонки» — практикується в усьому світі. Майже всі провідні нафтові компанії мають власну нафтопродуктну та нафтопереробну базу, а також мережу автозаправних станцій.

Певною мірою вона може бути застосованою і в Україні.

Проте існує одна умова — нафта, потенційна можливість її видобутку. Власний видобуток України на рівні 4 мільйонів тонн на рік. Потреба, як мінімум, у 10 разів більша. Тому новостворені компанії доведеться найперше фінансувати закупівлю нафти для її переробки в Україні. І це невідомо, як поводитимуться підприємства системи реалізації нафтопродуктів (акціоновані, орендовані та приватизовані найпершими в галузі), коли їм доведеться фінансувати імпорту нафти для українських нафтопереробних заводів. Вони себе непогано почуватимуть і сьогодні, коли розпродують нафтопродукти, що завезені посередницькими фірмами.

Тим часом Держнафтогазпром пропонує утворити цілісні компанії (асоціації чи щось аналогічне) у кількох регіонах України: «Карпатнафта» — на заході, «Укрдніпронафта» — у Криму, «Полтавнафта» та «Дніпронафта».

Кожна компанія таким чином об'єднає видобувне підприємство (регіональний підрозділ «Укрнафти», у Криму — «Чорноморнафтогаз»), частку нафтопродуктну, частку переробної промисловості (один чи два нафтопереробні заводи), а також частку регіональних бензоколонк та нафтобаз (що раніше належали «Укрнафтопродуктам»).

До фінансу цих асоціацій також буде передана частина акціонованих підприємств (пакети акцій, що залишилися на певний час у власності держави). Управління цими пакетами, а відповідно й самими асоціаціями, Держнафтогазпром має намір залишити за собою.

Приблизно так намальована схема нафтової промисловості.

Як керуватиме Держнафтогазпром нафтовими асоціаціями — про це у концепції не йдеться.

Наразі виникає запитання: чому ж комітет не вправився з управлінням галузю в той час, коли усі підприємства були державними і однозначно підпорядковувалися Держнафтогазпрому? Адже те саме скорочення геологорозвідувальних робіт розпочалося задовго до корпоратизації та акціонування. І, як скажуть працівники галузі, чи не найважливішою причиною було не управління, а відсутність коштів та неплатежі...

## Єдина газова система? Розмежувати і терміново!

Щодо газової промисловості — реструктуризація запропонована (якщо порівнювати її з нафтовою) за протилежним принципом: натомість існуючої єдиної газової системи пропонується її розпорошення.

Саме в такий спосіб, за концепцією Держнафтогазпрому, можна «зняти тиск» з «Укргазпрому», який сьогодні видобуває, транспортує, зберігає та розподіляє газ споживачам.

Власне, у тексті концепції «Укргазпром» безпосередньо не згадується. Але газувиків зрозуміли, що йдеться про них. І, зрозуміло, не зрадили. І не лише тому, що втрачають монополію.

Голова Держнафтогазпрому Євген Довжик з цього приводу зауважив, що реформа управління не подобається «керівникам «Укргазпрому», котрі особисто не добувають газ. Мовляв, на місцях існує й інша думка. Проте з'ясувалося, що й на місцях не всі підтримують Держнафтогазпром, як цього хотів би Є. Довжик.

Автори концепції мають намір утворити окремі підприємства для видобутку газу, транспортування та зберігання. Регіональний розподіл газу споживачам тут навіть не згадується. Напевне (в чужому разі, важко уявити інший варіант), ця функція залишиться виключно за корпорацією «Укргаз». Тоді «Укргаз» виявиться як не єдиним підприємством, якого безпосередньо не торкаються перетворення галузі. Хоча це аж ніяк не означає, що регіональні газові господарства «нудьгуватимуть під час реформи».

Розпорощивши, таким чином, систему «Укргазпрому», в комітеті одночасно вважають, напевне, що цим самим «розв'язється» проблема геологорозвідувальних робіт. В усьому разі, якщо «Укргазпром» не видобуватиме газ, то й не «вдаватиме» про ці проблеми.

Як узгоджуватимуться дії окремих підрозділів розмежованої газової системи, цього уявити не можна поки що навіть газувиків. Але що означатиме розмежування єдиної системи в сучасних умовах України — такий варіант неважко передбачити.

## «Укргазпром»: вчора і сьогодні

Продуктивність газотранспортної системи (за вініними газопроводами на кордоні України) становить 230 млрд. кубометрів газу на рік. Доволя пропускна спроможність — понад 700 мільйонів кубометрів газу.

Усе це господарство, образно кажучи, нагадує сполучену колбу. І дає можливість своєчасно оперувати тиском і розподілом газових потоків. Приміром, десь стався аварія на родовищі чи газопроводі, зрозуміло, тиск там або падає автоматично, або ж його знижують, аби запобігти наступній аварії. Однозначно, такі дії впливають на тиск у єдиній мережі — як розподільчій в Україні, так і газосекторній (адже газопроводи всіх країн між собою з'єднані). За таких обставин «Укргазпром» вдається до маневру. Приміром, терміново відбирає певну кількість газу із сховищ і в такий спосіб урівнює режимний тиск. «Укргазпром» щороку забезпечує до 18 відсотків загальної потреби України в газі. Минулого року обсяг видобутого в Україні газу склав 18,3 мільярда кубометрів.

Частка «Укргазпрому» — 14,5 мільярда кубометрів. Споживачами газом використано 92,4 мільярда кубометрів газу.

Інший приклад. Туркменстан минулого року та на початку 1995-го (протягом майже 5 місяців) не поставив Україні газ (зараз не йдеться про причини). Але споживачі цього не відчували. По-перше, «Укргазпром» відбирає резервний газ із підземних сховищ. По-друге, мав можливість частково покривати потреби газом власного видобутку.

Звичайно, ця схема викладена занадто спрощено, але по суті все так і відбувається. До того ж, з легкої руки урядовців «Укргазпрому» сьогодні має чотири узаконені статті збитків: сплату «Газпрому» різниці в цінах (30 доларів за кожну 1000 кубометрів газу) за рахунок мінімального тарифу за транзитні послуги, майже безкоштовно транспортує газ українським споживачам від російського кордону (до 10 доларів за кожну тисячу кубометрів газу), фактично кредитують споживачів, більшість яких не має чим розрахуватися за використаний газ, а також продає газ, що видобуває в Україні за фіксованими цінами без урахування реальних витрат.

Генер уявляю собі ситуацію, що наміститься одного «Укргазпрому» існують, шонайменше, три структури: одна видобуває, друга — транспортує, третя зберігає газ у сховищах та перемикає виключно транзитним газом.



Напевне, станеться так, що усі ці підрозділи та їх складові будуть частково або повністю належати інвесторам. Не секрет, що неабияку зацікавленість у певних частках газового господарства має російський «Газпром». Поки що його годують обіцянками віддати частину акцій під час приватизації підприємств. Фонд держмайна опікується тим, аби ця частка не давала інвесторам права безпосереднього впливу на підприємство, якщо це не бажано.

Якщо ж єдину газову систему розподілити, це спростить завдання контролю над нею.

## Хто контролюватиме транзит газу?

Невідомо, як діятиме той же «Газпром» чи хто інший, але найпростіше винити приблизно так: придати (прямо або через посередників) контрольний пакет, можливо, утворити ЦП, як це робить російський «Газпром» у Європі.

Сьогодні «Газпром» найбільше цікавить транзит газу, а отже магістральні газопроводи та підземні сховища газу. Тому найпростіше придати акції «Укргазтранзиту», котрий має намір утворити Держнафтогазпром із сьогоднішніх транспортних підрозділів «Укргазпрому». І справа не тільки в прибутках, які інвестор мусить отримати за акціями. Якщо власник магістрального газопроводу опікуватиметься виключно експортним газом, це неодмінно позначиться на стабільності системи розподілу та видобутку газу в Україні. Цікаво, що не тільки конкретні нафтогазові фірми мають намір долучитися до транзиту газу через Україну. Світовий банк також цікавиться демонополізацією «Укргазпрому». Тому, надавши кредит в обмін на акції, він також вибере транзит газу. А що банк не є безпосередньо господарською структурою, то, напевне, передасть акції якісь конкретні фірми (або кілька). Автономізація транзиту газу тим часом може вилупити на очах видобуток в Україні.

## «Не витрачайте сили, спускайтеся на дно»

Певною мірою природне зменшення видобутку газу в Україні, при утворенні кількох фірм і вакуумі законодавчого регулювання у цьому напрямку, може спричинити його занепад. Або ж його вартість значно зросте. До того ж приватні компанії навряд чи погодяться на фіксовані ціни (як для «Укргазпрому» та «Укрнафти») та обов'язкову реалізацію в Україні.

Компанії шукатимуть реальних покупців, а не споживачів газу. А в Україні неплатежі — стара звичка. За імпорту газу сплату той же «Укргазпром». Чи робитиме так окреме підприємство, що зароблятиме на транзиті? Теоретично навіть добре, що робитиме на транзиті? Ніяк платити за все. Але транзит не буде ніяким вибором, ніж платити за все. Але транзитка сучасності відрізняється від намірів. Крім того, якщо видобуток газу в Україні й постане фінансувати, скажімо, російський «Газпром», то не для того, щоб створити конкуренцію своєму газу. А відтак, не виключено, що з часом українські родовища будуть законсервовані (тим більше, що видобуток в Україні дорожчий, аніж, приміром у Росії).

Відомо, що сьогодні український газ є резервом, і використовується для комунально-побутових потреб, а також для підтримки тиску в газомережі — на випадок непередбаченого скорочення скорочення обсягів його подачі, а також у випадках аварій. Чи залишиться можливість такого маневру, якщо єдину систему газової мережі розподіляти між різними власниками? В «Укргазпрому» запевняють, що ні.

Такий варіант розвитку подій — нині унікальний. Але він може стати реальністю, зауважують в «Укргазпрому», якщо буде схвалена концепція реформи галузі у запропонованому вигляді.

Це зовсім не означає, що російський «Газпром» чи інші компанії плекають підступні наміри щодо України. Для них подібна тактика не що інше, як звичайний бізнес.

Для нафтогазової галузі України сьогодні питання не в тому, кому вона підпорядкована формально, а в тому, хто фінансує її розвиток. Щоб вирішити таке складне завдання, треба шонайменше чотири умови: бажання, навички, кошти та закони. Можливо, за надто категоричне твердження, але невиконання або невідповідність хоча б одній умові призводить до «збожень», котрі існують сьогодні. Держнафтогазпром прагне керувати галузю, але не знає як (або не хоче про це розповідати), держава перемикається джерелами забезпечення енергоносіями — і не має коштів для їх закупівлі; нафтогазові підприємства прагнуть самостійності — та не мають достатньо фінансових менеджерів; уряд і парламент ніяк не визначається із законами щодо нафтогазового ринку.

На такому тлі, можливо, нова концепція нафтогазової галузі — якщо розглядати її як наявність бажання — є позитивною: Але це дуже нагадує «незалежність окремо взятої труби»...

Алла СРЬОМЕНКО,  
Володимир СКАЧКО,  
журналісти.



**РЕАЛИЗУЕТ  
СО СКЛАДА  
В ХАРЬКОВЕ**

**АВТОИНВЕСТСТРОЙ**

тел./факс /0572/ 432-827  
тел./0572/ 381-655, 476-894



**УАЗ**  
31512  
31514/ЛЮКС  
3741/ПРОМТОВАР  
3909/ФЕРМЕР  
3303, 330318/ТЕНТ  
3962/САНИТАРНЫЙ  
2206/МИКРОАВТОБУС

**ВАЗ**  
21043, 21053  
2106, 21061  
2107, 21083  
21093, 21099  
21213 "ТАЙГА"

**ГАЗ**  
3102/ЛЮКС  
31022/УНИВЕР  
31023/САНИТАРНЫЙ  
31029-51, 31029

**АЗЛК**  
2141  
23352  
/ПИКАП

**ИЖ**  
2715/ГРУЗОВОЙ  
27151/ПИКАП  
27156/ГРУЗОПАССАЖИР.  
21251/КОМБИ  
М-412 ИЖ

**ЗАЗ**  
1102  
"ТАВРИЯ"  
1105/5 ДВЕРЕЙ

**ЗА  
БЕЗНАЛИЧНЫЕ  
КАРБОВАНЦЫ**

**НОВЫЕ  
АВТОМОБИЛИ**

**ГАЗ**  
33021/ГАЗЕЛЬ  
3309/ТР.ТУРБОДИЗЕЛЬ  
4301/ТР.ДИЗЕЛЬ  
4509/САМОСВАЛ, ДИЗЕЛЬ



**РАФ**  
22038 /ПАССАЖИРСКИЙ  
22038-02 /ЛЮКС  
2915-02 /СКОРАЯ ПОМОЩЬ  
2914-01 /РЕАНИМАЦИЯ

**ЗАЗ**  
3311 /ГРУЗОПАССАЖИРСКИЙ  
33111 /ГРУЗОВОЙ  
2920 /ИЗОТЕРМИЧЕСКИЙ  
2925 /МИЛИЦИЯ/ПОЖАРНЫЙ

ПО ВОПРОСАМ БАРТЕРА ОБРАЩАТЬСЯ ПО ТЕЛЕФОНУ: /0572/14-00-14

**ПРОМКОМПЛЕКТ**  
предлагает

**ПОЛНЫЙ АССОРТИМЕНТ  
САНТЕХНИЧЕСКОГО  
ОБОРУДОВАНИЯ**

**Более 300  
наименований  
продукции**

**Вы можете выбрать на выставке.  
Дворец спорта 18-22 октября.**

- ЧУГУННАЯ ФАСОНИНА
- ГАЗОВАРОЧНОЕ  
ОБОРУДОВАНИЕ
- СЧЕТЧИКИ
- ТРУБОПРОВОДНАЯ  
АРМАТУРА
- САНТЕХНИКА И  
ОБОРУДОВАНИЕ

(044) 432-76-82 (044) 452-10-48

**Вісник**

Триває передплата  
на перше видання  
головної банківської установи  
держави —  
**«Вісник Національного банку України»**

У кожному номері журнал вміщує ексклюзивний ма-  
теріал з питань грошово-кредитної та емісійної полі-  
тики, економічних досліджень і статистики, валютно-  
го регулювання і банківського нагляду.  
Останні нормативні акти Національного банку, мето-  
дика їх впровадження, неупереджені рейтинги банків — це також  
«Вісник НБУ».

**Журнал розповсюджується лише за передплатою як за го-  
тівку, так і за безготівковим розрахунком.  
Передплата у поштових відділеннях України  
завершується 1 листопада.  
Індекс — 74132.  
Довідки за телефоном (044) 462-53-48.**

**САМЫЙ КРУПНЫЙ СКЛАД  
запасных частей к болгарским погрузчикам**

• ОКОЛО **200**  
наименований з/ч по каталогам  
"БАЛКАНКАРА"

- а также авто- и электропогрузчики:  
- ДВ 1788, ДВ 1792 (г/н 3т и 3,5 т)  
- ЕВ 818.56 (г/н - 1 т, 3-х стор. обраб. груза)
- электротельферы т/п 0,5 - 5 т
- тележки гидравлические (2 т)
- Ремонт авто- и электропогрузчиков
- Покупаем списанные а/погрузчики

Филиал в г. ТЕРНОПОЛЕ (03522 2-52-59)

348017, Луганск, ул. Цимлянская, 2  
Факс: (0642) 54-03-45 Телеск: 118028 START UX  
Тел.: 54-70-72, 54-01-02, 54-00-71

**ПОРШНЕВАЯ ГРУППА**  
(гильзы, поршни, пальцы, кольца, вкладыши, прокладки).

**ДЛЯ АВТОМОБИЛЕЙ И СЕЛЬХОЗТЕХНИКИ**

КАМАЗ, МАЗ, КраЗ, ГАЗ-53,  
ЗИЛ-130, Икарус, УАЗ,  
ГАЗ-24, Москвич-412, ВАЗ,  
ЗАЗ, ГАЗ-21

Т-150, МТЗ-80, 82, ДТ-75,  
"Дон", "Нива", "Колос"  
(для двигателей СМД-14,  
СМД-18, СМД-20, СМД-22,  
СМД-31, СМД-60, Д-240)

**ЗАПЧАСТИ для КАМАЗа:** выжимной подшипник, топлив-  
ный насос, плунжерные пары, распылители,  
**ЗАПЧАСТИ для ГАЗ-53:** коленвал, диск сцепления ведомый,  
корзина сцепления, распредел.  
**ЗАПЧАСТИ для Т-150:** топливный насос, плунжерные пары,  
распылители, форсунки, секции ВД.

Оформление и отгрузка за 10 минут!  
КМР "ЭВО" г. Киев, ул. П. Гонтаря, 9.  
Тел. (044) 443-65-49, 446-58-19, с 9 до 17.

**ЭВО**

**Предприятие реализует  
глубинные насосы**

ЭЦВ 4", 5", 6", 8", 10", 12"  
и больше  
со склада в Буче  
и на заказ  
(50 моделей, стандарт  
управления, электродвигатель)

Тел. в Киеве: (044) 530-94-02,  
276-25-88.  
Тел. в Буче (04497) 5-24-02.  
Звоните нашим региональ-  
ным представителям:  
Черновицкая обл., Новоселица:  
(03733) 2-06-49, 2-23-71;  
Черкасская обл., Лысянка:  
(04749) 2-26-80, 2-24-82;  
Болысая обл., Горохов: (03379)  
2-28-33, 2-13-89;  
Хмельницкая обл., Выньковцы:  
(03846) 2-14-92;  
Чернигов (04622) 2-40-15;  
Днепропетровск (0562) 47-78-91;  
Херсон (05522) 2-67-17;  
Херсон (0552) 55-30-15, 51-33-48.

**Качество  
ВЫШЕ ЦЕНЫ.**

**MAZEIKU  
NAFTA**  
ХИМИКОПРОДУКТОВЫЕ ОБЪЕКТЫ

**"МАЖЕЙКО НАФТА"  
ПРОИЗВОДИТ**

**ТОЛЬКО ЭКОЛОГИЧЕСКИ ЧИСТЫЕ**

Неэтилированный бензин А-76	за 1т - 180 \$
Неэтилированный бензин А-92	за 1т - 195 \$
Неэтилированный бензин АИ-95	за 1т - 200 \$
Неэтилированный бензин АИ-98	за 1т - 210 \$
Дизельное топливо	за 1т - 147 \$
РТ	за 1т - 153 \$
Сжиженный газ	
Битум	

**ЗВОНИТЕ ПРЯМО СЕЙЧАС:** тел.: 01/293/92562  
01/293/92561  
01/293/92613  
факс.: 01/293/92614

5526, Мажейкый, Литва

**Предприятие «Плес»**  
(Нижний Новгород)

**заинтересовано в поставках  
продуктов питания:**  
муки, сахара, круп, масла растительного, мяс-  
ных и молочных консервов.

Телефоны: (831-2)  
38-01-91, 37-04-20.

**Производственное предприятие  
«Днепропетровск»**

реализует по безналчному расчету  
с склада в Днепропетровске  
шпалы железнодорожные  
широкой колеи  
(непротитанные)  
ГОСТ 78-89 тип - 1А:  
320070,  
Днепропетровск,  
пр. К. Маркса,  
60, комн. 529, 532.  
Телефоны: (0562)  
45-21-32, 44-08-23.  
Телефакс: (0562)  
44-08-23.

**АО «Левада»**

реализует:

шпалы прокатанные  
и некатанные,  
шпалы,  
шпаломатериалы прокатные  
и некатанные  
шпалы,  
шпалы, ДВЛ, ДСВ,  
шпалы, ДВЛ, ДСВ,  
шпалы, ДВЛ, ДСВ,  
шпалы, ДВЛ, ДСВ,  
шпалы, ДВЛ, ДСВ.

Телефон (044) 558-22-88,  
телефакс 558-88-48,  
телефакс 531-731 Алмада.

**Организация  
реализует:**

мешки  
бумажные,  
оборудование  
для мельниц  
и элеваторов,  
гидроизоляцион-  
ный материал  
«Бризол».

Тел.: (044) 224-60-51,  
221-39-99, 225-50-55.

## У номер

## Волинь

## Свято містечка Берестечка...

У давньому містечку Берестечку на Волині відбулися урочистості, присвячені 100-річчю від народження Богдана Хмельницького. Світову славу це містечко здобуло у зв'язку з битвою поблизу нього в червні-липені 1651 року між козацько-селянським військом Богдана Хмельницького та військом польського короля Яна Казимира III. До цього, як свідчать історики, Європа не знала такої битви. У ній брали участь біля 300 тисяч чоловік з обох боків. Козацько-селянське військо виявило небачений героїзм, але через підступну зраду кримського хана зазнало поразки.

## Севастополь

## Військові будуть вивчати англійську

Згідно з угодою, підписаною раніше Міністерством освіти України і Головним управлінням військової освіти Міністерства оборони України з ідеїнічними відомствами США, Штатами Америки, в Севастопольському військово-морському інституті буде встановлено американський лінгвістичний комп'ютерний центр з вивчення іноземних мов. У цьому зв'язку до Севастополя прибула група американських військовослужбовців на чолі з помічником військового аташе США в Україні майором Грегорі Пераче.

Лінгвістичний комп'ютерний центр, якого літком буде доставлено в Крим, монтується зараз у США. Там же разом придуть американські спеціалісти з устаткування апаратури.

## Луганськ

## Мери просять про підтримку

Голови міських комітетів вугільних регіонів Луганської області звернулися до керівництва України з проханням провести зустріч з ними і розглянути територіальні заходи для забезпечення життєдіяльності своїх міст.

«Ситуація, що склалася у шахтарських містах, створює соціальним вибухом з непередбачуваними наслідками», — йдеться у програмі, надісланій Президенту, Голові Верховної Ради і Прем'єр-міністру країни.

Кабінет міністрів, звільнившись з травня 1995 року вугільної підтримки від сплати податків до місцевих бюджетів, у тому числі з 1 вересня 1995 року — від податку на прибуток, не передає відшкодування втрат місцевих бюджетів, зазначено в документі.

Це стало причиною припинення фінансування всіх бюджетних організацій шахтарських міст, скорочення державного пенсійного фонду, неможливості підготовки житлового фонду, установа освіти, охорони здоров'я і культури до роботи в осінньо-зимовий період.

Водночас, повідомляє кореспондент агентства «Інтерфакс-Україна», 9 жовтня в ряді шахт ВО «Агінська», «Агінська», «Агінська», «Краснодонська», «Донецька», «Донецька» відбуваються страйки працівників, які вимагають сплати зарплати по зарплатній платі.

## Одеса

## Козацький отаман над Чорним морем

Відбулося перше засідання оргкомітету зі створення в Одесі пам'ятника отаманові Чорноморського козацького війська Антону Головатому та встановлення пам'ятного знака українським козакам — першобудівникам міста на Чорному морі.

Визначено термін подання конкурсних проєктів та ескізів пам'ятника і знака — до 1 січня 1996 року. А поки що комітет розглянув представлений головним управлінням архітектури й містобудування Одеси перелік можливих майданчиків для встановлення пам'ятника Антону Головатому, з 3-4 варіантів обрано для подальшого розгляду два — Приморський бульвар та район Старофаворитської площі на Пересилі.

## Трагедія на стадіоні «Шахтар»

Не відбувся недільний матч першості України з футболу між командами «Шахтар» — «Таврія» в Донецьку. Причиною цього став потужний вибух на стадіоні «Шахтар». Як стверджують, спірочислені мішки, вибухові пристрої, тил якого зараз з'ясується при ретельному огляді місця події, був закладений у гостовній ложі. Саме сюди йшов зі своєю охороною президент клубу «Шахтар» Олександр Бранів. Вибух був таким потужним, що в навокинних будинках зазвеніли шибки. Люди мали трагічні наслідки — загинуло шість чоловік, у тому числі і сам Олександр Бранів. Футбольний матч перенесено на більш пізній термін.

Олександр Бранів — людина в Донецьку помітна. Він був провідним підприємецем, директором фірми «Люкс». Водночас О. Бранів очолював акціонерне товариство закритого типу «Футбольний клуб «Шахтар». Від нього багато в чому залежало фінансове благополуччя донецьких футболістів. Фірма «Люкс» останнім часом привертала увагу багатьох, у тому числі і кримінологічних структур. На її директора і його найближчих оточених кілька разів організовували замаху. У фірмі «Люкс» робили обличчя правоохоронних органів — тільки за останні два місяці це траплялося двічі.

За фактом трагічної події на стадіоні «Шахтар», у результаті якої було поранено також і приблизно сто, ведеться слідство.

Микола СТОЛЯРОВ

Михайло КОНОНЕНКО

Донецьк.

(Укрінформ).

## ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.  
Видавець — Президія Верховної Ради України.  
252019, м. Київ-19,  
вул. М. Грушевського, 5.  
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції:  
252047, Київ-47,  
вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОН: для довідок — 441-88-23, телефон — 224-72-54;  
для редакції — 441-89-34, 441-89-44, телефон — 449-85-62;  
• Руківні не повертаємо.  
• Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідчення про реструктуризацію періодичного друкованого видання —  
КП № 1 від 18.09.1990 р.

## У погоні за нуклідом

об'єдналися наукові світила дванадцяти країн СНД — члени Міждержавної ради з питань аграрної науки та інформації в агропромисловому комплексі

**НА ЧЕТВЕРТОМУ засіданні цієї ради, котре відбулося цими днями в Києві, було докладно обговорено результати наукових досліджень у сільськогосподарській радіології і завдання далішого їх розвитку на використання в регіонах країн СНД, що зазнали радіоактивного впливу у зв'язку з аварією на Чорнобильській атомній електростанції.**

Вже те, що темою обговорення нинішнього зібрання було обрано саме цю проблему, свідчить про її актуальність для всіх членів ради. Аж на території колишнього СРСР, густо нашітованій ядерною зброєю та атомними електростанціями, було чимало своїх маленьких «чорнобиль», про які мало кому відомо.

Тож нещодавно президент Академії аграрних наук України Олексій Соколов, якому за статуту ради належало головувати, у вступному слові підкреслив загальну значу-

ність проблеми, котра хвилюватиме людство ще багато років. Аварія сталася, сказав він, але аварія триває.

А це виявляється в тому, що триває міграція радіонуклідів як у забруднених регіонах, так і в колишніх «чистих». З ладу виведено десятки тисяч гектарів колись призначених для вирощування сільськогосподарських культур земель, завдано непоправної шкоди багатьом галузям, насамперед тваринництву.

Чи можна якось зарадити лиху? Так! — запевняють вчені, що проводили наукові дослідження у вивченні міграції радіонуклідів в сільськогосподарській сфері. Про це говорив директор Українського НДІ сільськогосподарської радіології Борис Прістер, директор Вілюрського НДІ ґрунтознавства і агрохімії Йосип Богдєвчєв, директор Воєросійського НДІ сільськогосподарської радіології та агрохімії Рудольф Алексєєв.

Отож, радіомі, співвітчизники? Та радіти, з'ясується, поки що нічого. Річ у тому, що протягом

НЕ ЛІКУЄ,  
ДОЛІ НЕ МІНЯЄ...

З дня виходу першої подачі публікації бесіди з Графіною Маковій (7 березня) листи з відусіль великим потоком стікаються до редакції.  
«Прощу прийняти» — ось основний їх лейтмотив

**Я**СНО, тисячі тисяч, які сповнені призначенням і бажанням, приїждять до мене. На людям, аби вийти на її канали, сказати, що від когось, Графіна Петріна витривала 6-8 годин. Як курка на смітнику, гребється у родоводному злі, щоб знайти ще цілющі на відродженні зерна. Та її не лікує, долі не міняє. Доводить на конкретному родоводному дереві, що складається із 12 поколінь, дію Божого Закону: «Гріх — смерть, грішники — коропати дорогу до смерті». Зрозуміла людина — зникають біди, горе, нещастя. У неї самої, її дітей...

12 бесід, які були запропоновані газеті, там, практично, надрукувати неможливо. Це б зайняло, виходячи із можливості нашої газети, кількіскарих обсяг часу. А нових тем і розвідок надходить все більше. Тому вирішено запропонувати шанувальникам слова Графіни Маковій книжку про неї «Прощу прийняти», основу якої складають бесіди з цією дивовижною жінкою про сенс нашого життя,

розкривається таємниця наших нещастя та лиха, даються конкретні поради, які вибратися із того всього, позбавити того наших онуків, правнуків, дітей...

Читач матиме змогу дізнатися, як формувалися світогляд цієї жінки, чому саме їй, а не іншим, дався ключик від неща, про тернову дорогу, як вона цього дізналася.

У книжці публікуються витривки з книги відгуків Графіни Маковій, яку вона пропонує тим, хто бесідував з нею, для своїх відкриттів, результатів та вражень. Вони пригломлюють, складають основну атеїстичну цілі непересічної людини, бо жби не конкретні адреси при них — здавалось би існує фантастика.

Хто захоче придбати книгу Олександра Нового про Графіну Маковій «Прощу прийняти», може надіслати поштовий переказ у сумі 900 тисяч карбованців на адресу: м. Чернівці, р/р 7066, МФО — 356163, Промінвестбанк, Новий Олександр Григорювич, на виписку книги «Прощу прийняти» до 20 листопада 1995 р. (тираж обмежений). Книгу автори обіцяють надіслати до початку грудня. Ціна, як завжди, дещо завищена, різниця її має за значення дослідницького центру «Океан», що організовує Графіною Маковій та Олександром Новим в Чернівцях.

## Спорт

## Лише результати

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. 14-й тур.  
Кривбас — Ніва (Вінниця). 1:1.  
5000. 0:1 Романчук, 25. 1:1 Григорчук, 48. ЦСКА — Борисфен — СК Миколаїв. 0:0. 1000. Црква-НІБАС — Торпедо. 1:0. 13.000. Мізенко, 51, з пенальті. Металург — Карпати. 1:1. 7000. 1:0 Марчик, 37, з пенальті. 1:1 Маковей, 63. Зоря-МАЛС — Прикарпаття. 1:1. 4000. 1:0 Коробченко, 9. 1:1 Матвіїв, 55.

ЦСКА-Борисфен — 26 очок. Динамо — 26, Металург — 24, Дніпро — 23. Чорноморець, Карпати, Црква-НІБАС — по 22. Торпедо, 20. Прикарпаття — 19. Ніва Вн — 17. Таврія, Ніва Тр — по 15. СК Миколаїв — 14. Волинь, Кривбас — по 12. Шахтар, Кремень, Зоря-МАЛС — по 11.

Улюб. країн. 1/32 фіналу.

Колос (Карапінш) — Хімік (Житомир) — 1:0. Торпедо (Мелітополь) —

Црква-НІБАС — 0:1. Десна — Авто-мобіліст — 5:4. Поділля — Закарпаття — 2:0. Хутривик — Карпати (Мукачеве) — 4:2. Гарай — Скала — 2:0. Хімік (Калуш) — ФК Львів — 1:0. Ніва (Теребовля) — Буковина — 2:1. Приник (Комсомольськ) — Галичина — 1:0. Керамі — Кристал (Чортків) — 5:4. Оболоня — Галичина — 0:2. ЦСКА — Поділля — 2:4. Паперник — Верес — 4:1. Ніва (Миронівка) — Темп-Адвіс — 4:1. Прометей — Дніпро (Черкаси) — 1:3. Дніпровець — Нафтохімік — 1:3. Ірпінь — Нафтохімік — 1:0. Кристал (Пархомівка) — Явір — 2:4. Фрунзенець — Ворскла — 1:3. Металург (Новомосковськ) — Металіст — 3:2. Оскол — Хімік (Сіверськодонецьк) — 2:0. Олімпія — СК Осєда — 0:1. Ібрак — Металург (Нікополь) — 2:2. Родина — Шахтар (Макіївка) — 1:2. Дружба — Сталь — 0:3. Гірник (Донецька обл.) — Шах-

тар (Свердловськ) — 3:0. Авангард-Індустрія — Шахтар (Шахтарськ) — 2:0. Чайка — Титан — 2:0.

Першість України. Перша ліга. 18-й тур. Явір — Берес — 3:1. Єрмак, Попович, 48. Самолук — 68. Українці, 88. Нафтохімік — ФК Львів — 2:1. Чорноморець, 48. 52 — Клименко, 46. Металіст — Сталь — 0:1. Маньківка, 82. Хімік (Сіверськодонецьк) — Шахтар — 1:0. Паламарчук, 16. Кристал — Поліграфтехніка — 1:0. Довгалев, 90. Буковина — Нафтохімік — 3:1. Фінкець, 27. 31. 44 — Куріленко, 5. Закарпаття — Ворскла — 0:0. Скала — Дніпро — 1:1. Криль, 88 — Телетні, 83. Металург — Динамо-2 — 2:0. Бабич, 59. Омелчук, 88. СК Осєда — Темп-Адвіс — 1:0. Безуглий, 83.

Буковина — 39 очок. Сталь — 36. Ворскла — 35. Металург — 34. Нафтохімік — 31. ФК Львів — 29.

Гандбол. Жінки. Кубок кубів. Спартак (Україна), Кіровоград (Латвія), Лузла — 42:16 (перший матч — 38:18).

Хокей. Чемпіонат МХЛ. Торпедо (Ярославль) — Сокіл (Київ) — 5:1.

• За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.  
• Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.  
• За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка)  
Українською та російськими мовами.  
Індекс 60955.  
Тираж 59362

Комбінат друку видавництва «Преса України».  
252047, Київ-47,  
проспект Перемоги, 50.  
1 2 3 4 5 6 7 8 9  
Зам. 0311196